

**කොවිඩ් - 19 හදිසි ප්‍රතිචාර සහ සෞඛ්‍ය පද්ධති සුදානම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ කොවිඩ් - 19 හදිසි ප්‍රතිචාර සහ සෞඛ්‍ය පද්ධති සුදානම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා දෙවන අතිරේක මූල්‍යකරණය ව්‍යාපෘතිය - 2023**

-----

කොවිඩ් - 19 හදිසි ප්‍රතිචාර සහ සෞඛ්‍ය පද්ධති සුදානම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ කොවිඩ් - 19 හදිසි ප්‍රතිචාර සහ සෞඛ්‍ය පද්ධති සුදානම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා දෙවන අතිරේක මූල්‍යකරණය ව්‍යාපෘතියේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 2020 අප්‍රේල් 02 දිනැති අංක පීඒඩී 3852 දරන ලෝක බැංකු වාර්තාවේ 52 වගන්තිය සහ 2021 අප්‍රේල් 22 දිනැති අංක පීඒඩී 4442 දරන ලෝක බැංකු වාර්තාවේ 71 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කළයුතු යැයි මා සලකන මාගේ අදහස් හා නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

**1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා කාලය**

ව්‍යාපෘතියේ ණය ගිවිසුම්වලට අනුව, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතායතනය වන අතර, ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය (ව්‍ය.ක.ඒ) මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය වේ. කොවිඩ් - 19 හේතුවෙන් ඇති වූ තර්ජන වැළැක්වීම, හඳුනාගැනීම සහ ඒ සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන සෞඛ්‍යය සුදානම සඳහා ජාතික පද්ධතීන් ශක්තිමත් කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. ණය ගිවිසුම් අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තු ගත මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 41,717.45 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 209.11 ක් වූ අතර ඉන් රු. මිලියන 12,271.25 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 61.51 ක් මූල්‍යනය කිරීමට ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය එකඟ වී තිබුණු අතර, රු. මිලියන 29,446.20 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 147.60 ක මුදලක් ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර බැංකුව විසින් මූල්‍යනය කිරීමට එකඟ වී තිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු 2020 අප්‍රේල් 04 දින ආරම්භ කර තිබුණු අතර 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණි.

**1.3 මතය**

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය, වියදම් ප්‍රකාශය සහ එහි මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළිබඳ සත්‍ය සහ සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

**1.4 මතය සඳහා පදනම**

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

**1.5 ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම**

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

## 1.6 ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍යප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍යප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවයමෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේ දී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති වියහැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයා ගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශ්වයන් දැනුවත් කරන ලදී.

## 2. ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

### 2.1 නීතිරීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

| අංකය | නීතිරීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව                                           | අනුකූල නොවීම / විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                           | කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය                                                                | විගණකගේ නිර්දේශය                    |
|------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| (අ)  | 2019 මාර්තු 05 දිනැති අංක 01/2019 දරණ කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේඛයේ වගන්තිය. | ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටුව අවම වශයෙන් මාස දෙකකට වරක් රැස්විය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කමිටුව රැස්වී නොතිබුණි. | අපට පාලනය කළ නොහැකි විවිධ හේතු නිසා ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටුව පැවැත්වීමට නොහැකි විය. | කළමනාකරණ වක්‍රලේඛය අනුගමනය කළ යුතුය |

- (ආ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 01/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් සංශෝධන චක්‍රලේඛය සහ අංක 756 (1) සහ 756 (6) දරණ මුදල් රෙගුලාසි. චක්‍රලේඛයේ සඳහන් කාල සීමාව තුළ වාර්ෂික සමීක්ෂණය සඳහා සමීක්ෂණ මණ්ඩලයක් පත් කළ යුතු අතර, ඉන්වෙන්ටරි භාණ්ඩ සමීක්ෂණය කර වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත් ව්‍යාපෘතිය විසින් රු.මිලියන 73 ක් වූ කාර්යාලීය උපකරණ, ගෘහභාණ්ඩ සහ උපාංග පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විධිමත් සමීක්ෂණ මණ්ඩලයක් පත් කර වාර්ෂික සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තාව සකස් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමේ පොදු කොන්දේසි අනුව. කොන්ත්‍රාත් ප්‍රතිග්‍රහනලිපිය ලැබීමෙන් දින 14ක් ඇතුළත ඉදිකිරීම් ආරම්භ කළ යුතුව තිබුණද දින 51ක ප්‍රමාදයකින් පසුව ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර ඇති බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. 2022 ජූලි 12 දිනැති කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ලිපියෙන් රටේ වත්මන් තත්ත්වය හේතුවෙන් අදාළ බැංකුවලින් කාර්ය සාධන බැඳුම්කර ලබා ගැනීමට දින 21ක අනුමැතිය ඉල්ලා ඇත.. නීති, රීති සහ රෙගුලාසි අනුගමනය කළ යුතුය

### 3. භෞතික කාර්යසාධනය

#### 3.1 මතභේදාත්මක ගනුදෙනු

| අංකය | විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | බලපෑම                       | කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය                                                                                                                                            | විගණකගේ නිර්දේශය                         |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| (අ)  | මෙම ව්‍යාපෘති කාර්යාලය පවත්වාගෙන යාම සඳහා වසර 02කට J.R. ජයවර්ධන මධ්‍යස්ථාන ගොඩනැගිල්ලේ වර්ග අඩි 1,292.2ක් රුපියල් මිලියන 4.6කට කුලියට ගැනීම සඳහා 2021 ඔක්තෝබර් 13 වැනි දින බදු ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබුණි. 2024 අප්‍රේල් 18 වන දින වන විට, බදු ගිවිසුම අවසන් වී මාස 06ක් ගතවී ඇතත්, බදු ගිවිසුම දීර්ඝ කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ අනුව විධිමත් බදු ගිවිසුමකින් තොරව 2023 ඔක්තෝම්බර් සිට 2024 අප්‍රේල් දක්වා රුපියල් ලක්ෂ 15ක් කුලිය ලෙස ගෙවා ඇති බව නිරීක්ෂණය කෙරේ. | වංචා සහ වැරදි සිදු විය හැක. | සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව කුලී ගිවිසුම නිසි පරිදි අලුත් කර ඇත. බදු ගිවිසුම අත්සන් කර ලියාපදිංචියට යවා ඇත. ගිවිසුම් කෙටුම්පත මේ සමඟ අමුණා ඇත. | නීත්‍යානුකූල ගෙවීම් පමණක් සිදු කළ යුතුය. |

- |     |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                |                                                                                                                                        |                                                            |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| (ආ) | <p>ඩෙංගු මර්දන ඒකකය සඳහා මිලදී ගත් පෙස්ගාඩ් ඒකක 500ක් (ලීටර් 01) සඳහා රුපියල් මිලියන 10ක් ගෙවා තිබුණි. අදාළ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමට අනුව මේවායේ සක්‍රීය ආයු කාලය වසර 03ක් විය යුතු වුවද සැපයූ ද්‍රව්‍යවල සක්‍රීය ආයු කාලය වූයේ වසර 01 මාස 04ක් පමණි.</p> | <p>පාඩු සිදුවීමට ඉඩ තිබීම.</p> | <p>යාපනය ප්‍රාදේශීය සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය වෙත අවස්ථා 08කදී ලීටර් 01 පෙස්ගාඩ් ඒකක 169ක් නිකුත් කර ඇති බව සඳහන් කරමි.</p>        | <p>භාණ්ඩ භාරගත් පුද්ගලයන්ට එරෙහිව විනය පියවර ගත යුතුය.</p> |
| (ඇ) | <p>ජාතික ඩෙංගු මර්දන ඒකකය සඳහා පෙස්ගාඩ් ඒකක 1500ක් රුපියල් මිලියන 29ක් ගෙවා මිලදී ගෙන තිබුණි. එම තොග නිකුත් කිරීමකින් තොරව තිබුණු අතර ඒවායේ කාලය 2025 දෙසැම්බර් 16 දිනෙන් අවසන් වේ.</p>                                                               | <p>පාඩු සිදුවීමට ඉඩ තිබීම.</p> | <p>මෙම කෘමිනාශක නිකුත් කිරීමේදී ආයතනවල අවශ්‍යතාවයට අනුව පාලනයක් සහිතව නිකුත් කරනු ලබන අතර කල් ඉකුත්වන දිනය මත පමණක් නිකුත් නොකෙරේ.</p> | <p>පාඩුව අවම කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයි</p>                |
|     |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                | <p>වසංගත සහ අධි වසංගත තත්ත්වයන් තුළ ඩෙංගු රෝගය පැතිරීම මත මෙම අවශ්‍යතාවය වෙනස් වන බව කරුණාවෙන් සලකන්න.</p>                             |                                                            |